

Generelle bemærkninger

Indledning

Med Arbejdsgrundlag 2014 godkendte byrådet, at der skulle være et økonomisk pejlemærke om et økonomisk råderum på 100 mio. kr., som skulle disponeres til anlæg, kasseopbygning og afdrag på lån.

Hensigten var at sikre, at der årligt er et økonomisk grundlag til nødvendige investeringer i velfærd og den påkrævede kasseopbygning.

Dette pejlemærke er omsat i en økonomisk strategi, hvorefter råderummet på 100 mio. kr. skal skabes fra og med 2015 og disponeres med henholdsvis 70 mio. kr. til anlæg og 30 mio. kr. til kasseopbygning.

Budgetforslagets forudsætninger

Som optakt til Økonomidagen den 28. juni 2017 havde gruppeformændene et møde den 27. juni 2017, hvor de blev forelagt en oversigt over de budgetbevægelser, der var blevet opgjort ved den tekniske gennemgang af budgetforudsætningerne.

Oversigten var opdelt i 2 kategorier, henholdsvis

1. Foreslås indarbejdet i budgetoplægget
2. Håndteres af udvalget

Udover de to kategorier foretages enkelte budgetomplaceringer mellem udvalgene og de økonomiske konsekvenser af flygtningekvote, antagelser om familiesammenføringer m.m. indregnes. I forhold til budget 2017 reduceres udgifter til flygtninge- og integrationsområdet med 11,4 mio. kr., herunder indregnet at den i Budget 2017 afsatte centrale pulje på 4,6 mio. kr. til finansiering af konstaterede merudgifter fjernes.

Kategoriseringen til brug ved gruppeformændenes drøftelse blev efterfølgende lagt til grund for den økonomiske gennemgang på Økonomidagen den 28. juni 2017, og kan opgøres således i mio. kr. fordelt på udvalg:

Udvalg	Kategori 1 Indarbejdes	Kategori 2 Udvalgshåndtering	Omplaceringer og flygtninge
Politisk Koordination & Økonomi	-0,0	-	+0,1
Læring	+17,7	+1,1	+1,1
Beskæftigelse	-1,1	-	-9,2
Social Omsorg	+2,9	+2,3	-0,2
Fritid & Fællesskab	+0,8	+0,2	-3,1
Teknik	-	-	-0,1
I alt	+20,3	+3,6	-11,4

Budgetomplaceringer mellem udvalgene vedrører bl.a.

- ca. 3 mio. kr. er flyttet fra Udvalget for Social Omsorg til Udvalget for Politisk Koordination & Økonomi som følge af omorganisering af Velfærdsrådgivningen,

- ca. 4,6 mio. kr. for handleforpligtelsen for 5 unge er flyttet fra Udvalget fra Læring til Udvalget for Social Omsorg og
- ca. 2,4 mio. kr. er foreløbig flyttet fra pulje under Udvalget for Politisk Koordination & Økonomi vedr. indkøbsbesparelser (fra Budget 2017) til de øvrige udvalg.

Forhold, der indarbejdes i budgetoplægget

Kategori 1 er bevægelser i driftsbudgettet, der kan henføres til demografi, byrådsbeslutninger, ny lovgivning o.l. Disse bevægelser beløber sig til merudgifter på i alt 20,3 mio. kr.

- For Udvalget for Læring drejer det sig bl.a. om tilpasning af budget til Børn- og Familieområdet for nettotilgang af anbringelser og tilpasning af budget til Dagtilbud som følge af ændringer i valgte pasningsformer og vægtningen i alder samt til madordninger og økonomiske fripladser.
- For Udvalget for Beskæftigelse drejer det sig primært om tilpasning af overførselsudgifter til bl.a. sygedagpenge, kontanthjælp, revalidering m.v., som i vid udstrækning bliver modsvaret af reduktion af bloktilskuddet, herunder de budgetgaranterede poster.
- For Udvalget for Social Omsorg drejer det sig bl.a. om øgede midler til sundhedsområdet hvor driftsudgifterne finansieres af DUT-regulering, om udgifter til implementering og drift af nyt omsorgssystem (CURA) og mindredgifter til aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsvæsenet.
- For Udvalget for Fritid & Fællesskab drejer det sig om øget tilskud til Glud Museum for fortsat at oppebære statsanderkendelse samt lejeudgifter til to boldhaller ved Hedensted Centret.

Budgetbevægelser som udvalget selv skal håndtere

Kategori 2 rummer de bevægelser indenfor udvalgenes budgetområder, som er i retning af opmærksomhedspunkter, ønsker eller forhold som ved omprioriteringer eller ændret adfærd kan påvirkes, og som udvalget derfor selv skal håndtere indenfor udvalgets økonomiske ramme. Som udgangspunkt er den økonomiske ramme uændret fra 2017 til 2018 af hensyn til råderumsskabelsen, og udvalget må derfor finde løsninger, der kan "neutralisere" de ændrede budgetforudsætninger, så udvalgets ramme kan overholdes.

- For Udvalget for Læring drejer det sig om beløb til løbende udskiftning af lærer-pc'er som en konsekvens af lærerarbejdstidsaftalen og regulering af børnetallet i dagtilbud.
- For Udvalget for Social Omsorg drejer det sig om udgifter til 4 voksne handicappede i dagtilbud jfr. Folkeoplysningsloven i en anden kommune og finansiering af tidligere beslutning om øgning af normering til sygeplejersker og meropgaver ved den tidligere udskrivning fra sygehusene.
- For Udvalget for Fritid & Fællesskab drejer det sig om restfinansiering af "Fritid til Alle".

Byrådets budgetseminar

På Byrådets budgetseminar den 22. august 2017 blev det bl.a. aftalt, at i det budgetforslag Udvalget for Politisk Koordination & Økonomi fremsender til 1. behandlingen af budgetforslag 2018-2021 indarbejdes alle tekniske korrektioner, således at udvalgenes budgetrammer forøges tilsvarende. I budgetforslaget er der således samlet set indarbejdet korrektioner på driften på netto 12,5 mio. kr.

Forud for indregningen af de 3,6 mio. kr. fra kategori 2 var der en manko på ca. 11 mio. kr. i forhold til at opnå et råderum på 100 mio. kr. i 2018. På budgetseminaret aftaltes, at denne manko finansieres ved at reducere kasseopbygningen, hvilket er forsvarligt, da den disponible likviditet efter flere års målrettet opbygning nu er på et passende niveau.

Eventuelle andre bud på korrektioner af driften og investeringsoversigten for anlæg aftaltes at indgå i de drøftelser partierne vil afholde mellem 1. og 2. behandlingen af budgetforslag 2018-2021.

Budgetforslagets hovedtal

Mio. kr.	Budget 2017	Budgetforslag 2018	Budgetoverslag 2019	Budgetoverslag 2020	Budgetoverslag 2021
Indtægter					
Skatter	1.990,7	2.062,9	2.131,1	2.204,6	2.285,7
Generelle tilskud m.v.	568,0	531,2	514,6	494,6	472,0
Beskæftigelsestilskud	92,0	95,7	97,9	100,1	102,4
Indtægter i alt	2.650,7	2.689,7	2.743,6	2.799,3	2.860,1
Driftsudgifter m.v.					
Drift - Serviceudgifter	-1.824,1	-1.870,3	-1.865,6	-1.864,1	-1.865,5
Drift - Forsikrede ledige	-67,8	-64,2	-64,2	-64,2	-64,2
Drift - Øvrige overførsler mv.	-631,4	-630,0	-632,1	-631,4	-631,6
Geninvesteringspulje (1 %)	18,2	18,8	18,8	18,8	18,8
Disponering af geninvesteringspulje		-18,8	-18,8	-18,8	-18,8
Moderniseringsprogram m.v.		0,0	4,0	8,0	12,0
Reduktion & Tilpasning *)		0,0	18,8	11,5	5,7
Pris- og lønstigninger 2019-21	0,0	0,0	-57,5	-116,7	-177,3
Drift i alt	-2.505,0	-2.564,5	-2.596,6	-2.656,8	-2.720,9
Renter	-2,8	0,5	1,2	1,5	1,5
Driftsudgifter m.v. i alt	-2.57,9	-2.564,1	-2.595,4	-2.655,4	-2.719,4
Ordinær driftsvirksomhed i alt	142,8	125,7	148,2	144,0	140,8
Forsyningsvirksomheder Drift	2,4	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Balanceforskydninger m.v.	-4,2	3,4	-3,7	1,3	1,2
Afdrag på lån	-39,8	-43,2	-43,9	-44,6	-41,4
Råderum til anlæg og kasse	101,2	85,3	100,0	100,0	100,0
Anlægsramme	-76,0	-70,0	-70,0	-70,0	-70,0
<i>heraf anlægsprojekter</i>	-87,0	-62,0	-62,0	-70,0	-70,0
<i>heraf asfalt, trafiksikkerhed</i>	-9,0	-8,0	-8,0		
<i>heraf lånoptagelse afledt af ELENA-projekt</i>	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets kasseopbygning	25,3	15,3	30,0	30,0	30,0

*) For at nå målsætning om et råderum på 100 mio. kr. om året i 2019-2021.

Der er forudsat, at det særlige finansieringstilskud på 42,624 mio. kr. til Hedensted Kommune for 2018 fortsætter i budgetoverslagsårene 2019-2021. Herudover er skatter og generelle tilskud beregnet ud fra valg af statsgaranteret udskrivningsgrundlag m.v. i 2018 og i budgetoverslagsårene ud fra KL's forudsætninger om indkomstudvikling, balancetilskud m.v.

Anlægsrammen på forudsat 70 mio. kr. om året er kun delvis prioriteret i forhold til de enkelte anlægsprojekter.

Med de budgetterede beløb fra skatter, generelle tilskud og driftsudgifter m.v. mangler mellem 17,7 og 22,8 mio. kr. i budgetoverslagsårene 2019-2021 incl. bidrag til "Moderniserings- og Effektiviseringsprogrammet", for at der kan skabes et årligt råderum på 100 mio. kr. til anlæg og kasseopbyg-

ning. Det er i budgetforslaget forudsat, at disse 17,7-22,8 mio. kr. findes ved reduktion og tilpasning af driftsbudgetterne.

I 2018 sættes geninvesteringspuljen på "stand by". I forbindelse med udarbejdelse af budget 2019 overvejer Byrådet om geninvesteringspuljen skal aktiveres igen.

Driftsbudget 2018

Kerneopgaverne varetages af de stående udvalg. Udvalget for Politisk Koordination og Økonomi er ansvarlig for koordinering af økonomiske, administrative og planlægningsmæssige forhold. For en nærmere beskrivelse af udvalgenes opgaver henvises til budgetbemærkningerne for de enkelte udvalg.

Udvalgenes beregnede rådemidler til driften i 2018 fremgår af nedenstående tabel:

Mio. kr.	Budget-ramme 2017 ¹	Kategori 1 og 2 incl. flygtninge	Beregnet rådemidler i 2018	Ikke-udvalgsfordelte beløb fra Budgetaftale 2017	Driftsbudget 2018
Udvalget for:					
Læring	809,4	+24,4	833,8		833,8
Beskæftigelse	594,3	-10,2	584,1		584,1
Social Omsorg	689,8	+5,2	695,0		695,0
Fritid & Fællesskab	89,3	-2,3	87,0		87,0
Teknik	61,8		61,8		61,8
Politisk Koordination & Økonomi	318,6	-4,6	314,0	-2,6 ²	311,4
I alt	2.563,2	+12,5	2.575,7	-2,6	2.573,1

Serviceudgifterne i 2018

Økonomiaftalen for 2018 indeholder en serviceramme korrigeret for lov- og cirkulæreprogram på 246,1 mia. kr. for hele landet. I nedenstående tabel er Hedensted Kommunes beregningstekniske andel angivet.

Tabel Teknisk beregning af serviceramme for 2018 (mio. kr.)	Landsplan	Hedensted Kommune
Serviceudgifter Udgiftsloft 2018 (17-pl)	241.900	1.814,7
Ændrede pris- og lønforudsætninger i 2017	-700	-5,2
Korrigeret Serviceramme (17-pl)	241.200	1.809,5
PL fra 2017 til 2018 (1,7 pct.)	+4.100	+30,8
Kræftplan IV og demenshandleplan	+100	+0,8
Løft af borgernær velfærd	+800	+6,0
Skæv DUT m.v.	-68	-0,5
Serviceammen for budget 2018	246.132	1.846,6

¹ Korrigeret for tekniske omplaceringer mellem udvalgene fra 2017 til 2018 samt fremskrevet til 2018 løn- og prisniveau.

² De endnu ikke udvalgsfordelte beløb fra Budgetaftale 2017 (ca. -2,6 mio. kr. vedr. indkøbsaftaler) er indtil videre placeret under PKØ.

Serviceudgifterne i Budgetforslag 2018 udgør 1.878,3 mio. kr. Serviceudgifterne udgør således her- efter 31,7 mio. kr. mere end den teknisk beregnede serviceramme for Hedensted Kommune på 1.846,6 mio. kr.

De senere år har kommunernes budgetterede serviceudgifter været underlagt en sanktion i forhold til det aftalte niveau, således at 3 mia. kr. af bloktilskuddet er betinget af, at kommunerne overholder det aftalte niveau ved budgetvedtagelsen og ved regnskabsaflægningen. Budgetsanktionen er som udgangspunkt kollektiv i 2018. Budgetloven giver imidlertid Social- og Indenrigsministeren bemyndi- gelse til at gøre sanktionen delvis individuel, såfremt det vurderes at enkeltkommuner ikke har udvist en passende budgetadfærd.

En eventuel regnskabssanktion for 2018 udmåles i forhold til de samlede kommunale budgetter for service. Sanktionen er delt i en individuel del (60 pct.), som betales af de kommuner, som har over- skredet det oprindelige budget samt en kollektiv del (40 pct.).

1 mia. kr. af kommunernes bloktilskud er herudover betinget af, at kommunernes budgetterede an- lægsudgifter holder sig inden for den aftalte anlægsramme under hensyntagen til det samlede bud- getterede niveau for drifts- og anlægsudgifter.

Løn- og prisskøn m.v.

Budgettet er udarbejdet efter KL's generelle løn- og prisskøn m.v. Udgifter og indtægter afsat i 2018 er fremregnet til 2018 løn- og prisniveau. Drifts- og anlægsudgifter i budgetoverslagsårene 2019- 2021 er afsat i 2018 løn- og prisniveau, men de beregnede løn- og prisstigninger er afsat i et samlet beløb for udgifter og indtægter for hvert år.

Øvrige udgifter og indtægter – renter, udligning og tilskud, skatter, afdrag på lån m.v. – er afsat i det enkelte års priser i alle budgetårene.

KL's generelle løn- og prisskøn m.v.:

Vækst i pct.	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Lønstigning for kommunalt ansatte	1,76	1,95	1,52	2,60	2,60	2,60
Prisstigning	0,94	1,21	2,16	2,16	2,16	2,16
Løn- og prisstigning	1,5	1,7	1,7	2,5	2,5	2,5
Væksten i udskrivningsgrundlaget	3,8	2,8	3,5	3,5	3,6	3,7

Lønninger og priser er samlet set fremskrevet med 0,18 pct. for meget fra 2016 til 2017, såfremt de nye skøn for 2017 holder. Fremfor at korrigere budgetterne for 2017 til de nye skøn, er fremskrivnin- gen fra 2017 til 2018 nedreguleret med 0,18 pct.-point. Dette svarer til ca. 4,6 mio. kr. for den samle- de drift, hvor løn udgør ca. 2,3 mio. kr. Driftsområderne vil på baggrund af den lidt for høje fremskriv- ning til 2017 alt andet lige opnå et lidt større overskud i 2017 end ellers, men kan ikke disponere over det ekstra overskud, idet disse er modregnet i 2018-budgetterne.

Skatter

Den kommunale indkomstskat er for 2018 forudsat fastsat uændret til **25,4 pct.** Det er endvidere for- udsat, at Hedensted Kommune for 2018 vælger statsgaranteret udskrivningsgrundlag m.v. Det stats- garanterede udskrivningsgrundlag for 2018 udgør ca. 7,5 mia. kr., og provenuet til Hedensted Kom-

mune med en skatteprocent på 25,4 udgør ca. 1,9 mia. kr.

Grundskyldspromillen er for 2018 forudsat fastsat uændret til **18,000**. Provenuet for almindelig grundskyld er budgetteret til ca. 100,7 mio. kr., mens provenuet for produktionsjord – hvor der betales **3,200** promille i grundskyld – er budgetteret til ca. 8 mio. kr., og i alt udgør det forventede provenu til kommunen ca. 108,7 mio. kr. Det er forudsat, at der frem til 2018 foretages tilbagebetalinger af grundskyld for grundejere, som følge af at SKAT ændrer beløb for fradrag for forbedringer og i skateloftsberegningerne og hermed i vurderingerne af de enkelte ejendomme. Tilbagebetalingerne forventes at udgøre 2 mio. kr. i 2018, og nettoprovenuet fra grundskyld er herefter budgetteret til 106,7 mio. kr. i 2018.

Kirkeskatten er for 2018 forudsat fastsat uændret til **0,98 pct.** Det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for kirkeskat udgør ca. 6,5 mia. kr. og skatteprovenuet udgør ca. 63,7 mio. kr. i 2018.

Hvis der for 2018 sker en skatteforhøjelse for kommunerne under ét, vil der i medfør af gældende lov ske en modgående regulering af bloktilskuddet svarende til overskridelsen.

Puljen til særligt vanskeligt stillede kommuner (§ 16)

Puljen til særligt vanskeligt stillede kommuner efter § 16 udgør 350 mio. kr. i 2018. Puljen kan søges af såvel kommuner med aktuelle som mere vedvarende økonomiske udfordringer.

Hedensted Kommune har ikke fremsendt ansøgning vedr. puljen for 2018.

Lånoptagelse

Der er ikke budgetteret med optagelse af lån i 2018–2021.

Det forudsættes i øvrigt, at kommunens samlede låneramme udnyttes fuldt ud til ny lånoptagelse i hvert budgetår inden udgangen af marts året efter, indtil Byrådet evt. beslutter noget andet.

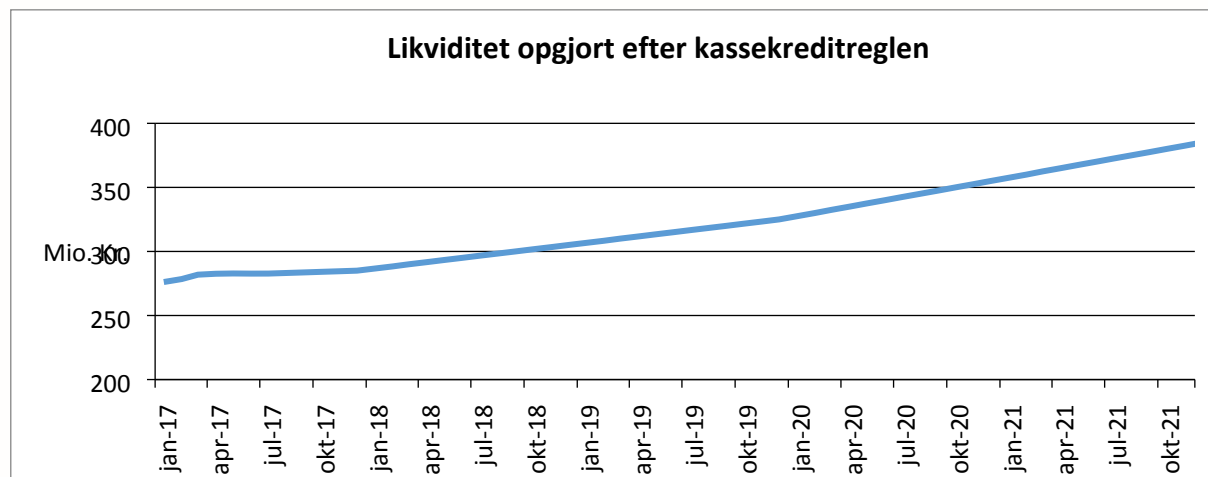
Likviditet/kassekreditreglen

Råderumsskabelsen på 100 mio. kr. sikrer, at der kan gennemføres en genopbygning af kassebeholdningen. Den aktuelle status på gennemsnitslikviditeten, jfr. nedenstående tabel, er påvirket af et kortfristet lån til styrkelse af likviditeten og de opsparede driftsmidler, og den årlige styrkelse på gennemsnitlig 30 mio. kr. vil sikre, at byrådet i løbet af budgetperioden vil kunne indfri målet om en "disponibel" likviditet på minimum 100-120 mio. kr.:

(mio. kr.)	2017	2018	2019	2020	2021
Estimat på ultimolikviditet (kassekreditregulering)	285,0	305,0	325,0	355,0	385,0
Likviditetslån	-26,0	-21,0	-17,0	-12,0	-7,0
Opsparede drifts- og anlægsmidler	-120,0	-120,0	-120,0	-120,0	-120,0
"Disponibel" likviditet	139,0	164,0	188,0	223,0	258,0

Den aktuelle status på gennemsnitslikviditeten er, som det fremgår af foranstående, påvirket af et kortfristet lån til styrkelse af likviditeten og de årlige opsparede drifts- og anlægsmidler, og derfor er den disponible likviditet væsentlig mindre end den gennemsnitlige likviditet. Ultimo 2017 forventes den disponible likviditet at udgøre ca. 3.000 kr. pr. indbygger.

Nedenstående diagram viser den faktiske udvikling i samlede likviditet fra 1. januar 2017 til 31. juli 2017 samt den forventede udvikling frem til udgangen af 2021.



Bevillingsniveauer

Hvert enkelt udvalg har en samlet bevilling, således at hvert udvalg kan foretage budgetomplaceringer indenfor dets samlede driftsbudget med de undtagelser, at der ikke kan omplaceres mellem

- serviceområder (incl. aktivitetsbestemt medfinansiering på sundhedsområdet og ældreboliger)
- forsyningsvirksomheder og
- overførselsområder (kontanthjælp, forsikrede ledige m.v.).

Øvrige undtagelser:

- For anlæg er bevillingsniveauet hvert omkostningssted.
- For langfristede tilgodehavender på 08.32 er bevillingsniveauet funktion 3. niveau.
- For renter, tilskud, udligning, skatter og øvrige balanceforskydninger er bevillingsniveauet funktion 2. niveau.

Aftalen mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi for 2018

KL og regeringen indgik den 1. juni 2017 "Aftale om kommunernes økonomi for 2018". Aftalen kan hentes på KL's hjemmeside

http://www.kl.dk/ImageVaultFiles/id_83073/cf_202/-konomiaftale_for_2018.PDF